

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สภาพความพร้อมของเยาวชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2. แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยแบบมีส่วนร่วม
3. การประเมินการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย ในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพความพร้อมของเยาวชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

1.1 เยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.92 มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.15 โดยส่วนใหญ่มีสถานะกำลังศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.30 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ อตบ.ราชาเทวะ คิดเป็นร้อยละ 19.59 และการท่องเที่ยวในชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 33.00 การท่องเที่ยวในชุมชนที่ชื่นชอบเป็นการท่องเที่ยววิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 29.90 ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้าร่วมเป็นยุวมัคคุเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 64.94 การเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่ผ่านเข้ามาร่วมเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.17 และส่วนใหญ่ชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยผ่านช่องทางลงมือทำจริงคิดเป็นร้อยละ 52.58 การมีทักษะที่ดีหรือสิ่งที่ตนเองทำได้ดีเป็นทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำ คิดเป็นร้อยละ 19.59 และส่วนใหญ่อุปสรรคต่อการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนคือการไม่มีความมั่นใจในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 35.05

1.2 ความพร้อมของเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.92$, $SD=1.118$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะ หน้าที่และความรับผิดชอบในการนำเที่ยว เยาวชนมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.47$, $SD=1.117$) ด้านการติดต่อประสานงานและแก้ไขปัญหาในการนำเที่ยว เยาวชนมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$, $SD=1.151$)

2. แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยแบบมีส่วนร่วม

2.1 แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยของผู้บริหารปกครองท้องถิ่น ดังนี้

2.1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนให้เป็นนักร้องหรือมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

กำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อกิจกรรมการเล่าเรื่องของดีชุมชนในทุกกิจกรรมของหน่วยงานลงในการแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในแต่ละตำบล อำเภอ และจังหวัดสมุทรปราการ และจัดประชุมร่วมกันของกองงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนให้เป็นนักร้องหรือมัคคุเทศก์น้อยก่อนกำหนดกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน รวมถึงกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนและประเมินผลแผนกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนนักร้องและกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนโดยตัวชี้วัดต้องเหมาะสมกับอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่และสามารถบ่งชี้ถึงผลสำเร็จหลังจากเสร็จสิ้นของกิจกรรม อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนนักร้องลงในแผนพัฒนาสี่ปีของหน่วยงานทำให้เกิดความต่อเนื่องและสร้างต้นแบบหรือนำร่องเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยโดยบูรณาการร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง และสถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่ายทั้งภาคการท่องเที่ยวยของรัฐและเอกชน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้การเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยได้อย่างเห็นเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ กำหนดกิจกรรมถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อให้เยาวชนสามารถนำมาเป็นเรื่องราวสร้างสรรค์ของชุมชนไม่ว่าจะเป็น มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน รวมถึงจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเยาวชนไปสู่การเล่าเรื่องชุมชนหรือเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยชัดเจนมากขึ้น เช่น การปฏิบัติการจำลอง ปฏิบัติการจริงในพื้นที่ เป็นต้นและประชาสัมพันธ์ก่อนและหลังกิจกรรมสนับสนุนเด็กและเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนเพื่อให้เกิดการรับรู้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการสร้างการรับรู้ให้กับเด็กนักเรียนและเยาวชนในแต่ละระดับในพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบ

2.1.2 ความพร้อมของเยาวชนในการศึกษาเรียนรู้เรื่องราวในชุมชน ได้แก่

การเสริมพลังความเชื่อมั่นและคุณค่าในตนเองให้กับเยาวชนผ่านกิจกรรมและสร้างทัศนคติหรือเจตคติที่ถูกต้องสอดคล้องกับช่วงวัยของเยาวชน รวมถึงปลูกฝังการรักชุมชนหรือบ้านเกิดของเยาวชนผ่านเรื่องราวชุมชนหรือกิจกรรมพลังเยาวชนสืบสานวิถีชุมชน และการตระหนักรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรชุมชนให้กับเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนผ่านการเล่าเรื่องของคนรุ่นเก่าในชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านโดยหน่วยงานจัดทำโครงการของดีชุมชน โครงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี อีกทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับของดีในชุมชน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชุมชน วัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของชุมชนผ่านกระบวนการศึกษาเรียนรู้เสริมหรือเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษาในแต่ละ

ระดับชั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะผ่านกระบวนการอบรมโดยนำหลักสูตรมีคฤเทศก์มาและความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่อย่างมีระบบหรือการปฏิบัติในพื้นที่

2.1.3 ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนของตน ได้แก่

เยาวชนได้รับการชิมช๊อปหรือปลูกฝังคุณค่าสิ่งแวดล้อมชุมชนจากการถ่ายทอดข้อมูลจากรุ่นสู่รุ่นไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในชุมชน และการมีนักร้องเรื่องชุมชนตัวแบบ (Idol) ที่มีบทบาทพัฒนาชุมชนและได้รับการเชิดชูเด่นชัดและคนในชุมชนกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง รวมถึงการได้รับความชื่นชมและยอมรับจากคนในชุมชนจากการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของเยาวชนและการมีรายได้จากการเป็นนักร้องเรื่องชุมชนและสามารถพัฒนาเข้าสู่อาชีพมีคฤเทศก์ชุมชนอีกทั้งมีพื้นที่ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้เข้ามาสู่ชุมชนทำให้เยาวชนมองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้มากขึ้นรวมถึงการเปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น และมีระบบเทคโนโลยีในชุมชนท้องถิ่นที่อำนวยความสะดวกและสอดคล้องกับการติดต่อสื่อสารของเยาวชนสำหรับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เช่น ระบบสื่อสารอินเทอร์เน็ต Wi-Fi เป็นต้น

2.1.4 แนวทางการสร้างเยาวชนเป็นมีคฤเทศก์น้อย ได้แก่

การจัดทำโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนลงในแผนพัฒนาของหน่วยงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การต่อยอดเป็นอาชีพมีคฤเทศก์และจัดสรรงบประมาณตามโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนลงในแผนพัฒนาในแผนพัฒนาของหน่วยงานเพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัตินำไปสู่การต่อยอดเป็นอาชีพมีคฤเทศก์ รวมทั้งกำหนดพื้นที่ชุมชนเป้าหมายที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและเป็นชุมชนที่มีเรื่องราวมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นต่อการพัฒนาเป็นท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเลือกเป็นพื้นที่นำร่องในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนผ่านการเล่าเรื่องชุมชนที่มีความสนใจในพื้นที่นั้น ๆ และจัดค่ายเยาวชนเล่าเรื่องชุมชน โดยการสรรหาเยาวชนตามสมัครใจและความสนใจเพื่อเรียนรู้เรื่องราวที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและเรื่องราวที่มีอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้อบรมและพัฒนาศักยภาพเยาวชนโดยเยาวชนจะได้เรียนรู้ตั้งแต่ประวัติ ความเป็นมาของการผลิตผลิตภัณฑ์ การหาวัตถุดิบ เทคนิคการผลิตสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่าย และคัดเลือกเยาวชนที่ผ่านกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนด้านการเล่าเรื่องและการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้เยาวชนนำความรู้เรื่องการบันทึกภูมิปัญญามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์รวมถึงสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการด้วยความเต็มใจ และการเป็นเจ้าของที่ดี รวมถึงกำหนดให้มีการทดสอบเยาวชนที่สนใจหรือผ่านการอบรมเล่าเรื่องชุมชนได้เข้าสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่

ตามความรู้ความสามารถและหลักของการเป็นเยาวชนเล่าเรื่องหรือมีคฤศก์น้อย และประเมินผล การทดสอบโดยหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนโดยมุ่งเน้นการสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ ได้รับการต้อนรับจากเยาวชนเล่าเรื่องเข้าสู่ชุมชนเพื่อนำข้อสังเกตมาพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาการอบรม ให้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2.1.5 ข้อควรระวังในการสร้างเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

การนำเยาวชนสู่กระบวนการพัฒนาเป็นนักเล่าเรื่องชุมชนต้องคำนึงถึงความเหลื่อมล้ำของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ควรได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน และได้รับข้อมูลของเยาวชนเล่าเรื่องอย่าง ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวของชุมชนไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ดั้งเดิม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เพื่อให้เยาวชนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนอย่างตรงไปตรงมา ทำให้นักท่องเที่ยวยึดมั่น เชื่อถือและได้รับความรู้อย่างแท้จริงรวมถึงหน่วยงานที่ส่งเสริมและ สนับสนุนเยาวชนควรคำนึงถึงสิทธิการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบ ต่อเยาวชนในการศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากทางบ้านโดยเฉพาะ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองเยาวชนนั้นๆและระมัดระวังเกี่ยวกับคำว่า “มัคคุเทศก์” ที่ต้องผ่านการอบรม ตามขั้นตอนและได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายและกำหนดเกณฑ์หรือตัวชี้วัด ประเมินผลสำเร็จของเยาวชนเล่าเรื่องเหมาะสมกับศักยภาพความรู้ความสามารถของเยาวชน หากไม่ สอดคล้องกับบริบทของชุมชนย่อมทำให้เยาวชนเล่าเรื่องกังวลและขาดความกระตือรือร้นที่จะสืบทอด เรื่องราวของชุมชน

2.2 แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยของผู้ที่มีส่วนส่งเสริมและ สนับสนุนการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจเล่าเรื่องชุมชนหรือมีคฤศก์น้อย ได้แก่

การมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอันเกิดจากประกาศของหน่วยงานหรือการยอมรับ เป็นชุมชนทางวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาชุมชนไม่ว่าจะเป็นอาหาร อาชีพ และวิถีชีวิตที่โดดเด่น ซึ่งเป็นรากเง้าของชุมชนช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับเยาวชนในพื้นที่ในการสืบทอดเรื่องราวในชุมชน รวมถึงควรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ของชุมชนช่วยให้เยาวชนได้ศึกษาและเรียนรู้เรื่องราว ของชุมชนรวมถึงการเปิดพื้นที่สถานสาธารณะสำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มเยาวชนใช้ในการ แลกเปลี่ยนเรื่องราวของชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนและมีผู้รู้หรือปราชญ์ชุมชนให้ ความช่วยเหลือทั้งในด้านข้อมูลในชุมชนและวิธีหรือกระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวทำให้เยาวชนมี ความเชื่อมั่น มั่นใจในตนเอง อีกทั้งควรมีการกำหนดช่องทางสื่อสารกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

เรื่องราวของดีในชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่เยาวชนสามารถเข้าถึงและสะดวกต่อการรับรู้ได้ง่าย อาทิ สื่อสารผ่านกลุ่มเครือข่ายเยาวชน เช่น ชมรมเยาวชน สภาเด็กและเยาวชน เป็นต้น หรือ สื่อสารผ่าน กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Line Group, Facebook Fanpage Instagram เป็นต้น และควรมีการรับรู้ถึงคุณค่าและรายได้ของบุคคลที่เป็นนักร้องเรื่องชุมชนหรือมีอาชีพมัลติเทค

2.2.2 การรับรู้เรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวของเยาวชน ได้แก่

การมีช่องทางที่สื่อสารเรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้ง่ายและสะดวกต่อการรับรู้ เรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะสื่อโซเชียลมีเดีย โซเชียลเน็ตเวิร์คที่เยาวชนรุ่นใหม่ใช้อยู่เป็นประจำ ได้แก่ Facebook Line Instagram Page QR Code และควรมีการสร้างเนื้อหา (Content) ที่ตรงกับความสนใจของแหล่งท่องเที่ยวนำไปสู่การสนใจของเยาวชนต่อการรับรู้เรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น เช่น การเล่าเรื่องของดีชุมชนด้วยคลิปวิดีโอแนะนำจุดท่องเที่ยวชุมชน MV เพลงที่แสดงถึงแหล่งวิถีชุมชนหรือหนังสือ โดยเนื้อหาสำคัญมุ่งเน้นผู้แสดงที่อยู่ในช่วงวัยของเยาวชน อีกทั้งควรมีการศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ประสบความสำเร็จและกำลังพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่และจัดนิทรรศการเคลื่อนที่เกี่ยวกับอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาชุมชนทำให้เยาวชนไว้รับรู้ถึงคุณค่าทรัพยากรในชุมชนซึ่งเป็นมรดกที่พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาและสืบทอด รวมถึงควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชน และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการออกแบบเรื่องเล่าชุมชนร่วมกับเยาวชนเล่าเรื่อง

2.2.3 ความพร้อมของเยาวชนในการเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

การได้รับแรงสนับสนุนส่งเสริมและให้ความสำคัญจากผู้ปกครองสำหรับการอบรมพัฒนาศักยภาพของเยาวชนสู่การเป็นนักร้องเรื่องชุมชนหรือมัคคุเทศก์น้อย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเยาวชน ผู้รู้ในชุมชน และมัคคุเทศก์ที่มีประสบการณ์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่เยาวชน รวมถึงการได้รับการศึกษาเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวจากการอบรมหลักสูตรเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยโดยหน่วยงาน องค์กร สถาบันที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและการได้รับการฝึกปฏิบัติการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอทำให้มองภาพปฏิบัติการนำเที่ยวก่อนการลงพื้นที่จริงได้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งควรมีพี่เลี้ยงหรือ Coach ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการเล่าเรื่องและข้อปฏิบัติในการนำเที่ยวแก่เยาวชนในการทดสอบหรือปฏิบัติการนำเที่ยวและควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวผ่านการปฏิบัติในรายวิชาในสถาบันการศึกษาทำให้เยาวชนเข้าใจและพัฒนาการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น

2.2.4 แนวทางการสร้างเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนนักร้องเรื่องชุมชนที่ชัดเจนโดยกำหนดแนวทางและรายละเอียดมีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนที่ครอบคลุมถึงการเข้าสู่การเป็นเยาวชน

มัคคุเทศก์ ผ่านการจัดอบรม จัดค่ายเยาวชน รวมถึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้กับเยาวชนเข้าไปศึกษาและเรียนรู้กระบวนการจัดการท่องเที่ยวชุมชน และจัดทำงบประมาณของหน่วยงานเพื่อพัฒนาเยาวชนผ่านกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนนักเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องและควรมีการจัดให้มีการเผยแพร่งานการนำเที่ยวของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการโดยเผยแพร่ในงานในทางท่องเที่ยวทั้งในระดับชุมชน อำเภอ จังหวัดและระดับประเทศเพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนมัคคุเทศก์ มีทักษะ มีประสบการณ์ในการนำเสนองานและพัฒนาตนเองมากขึ้น

2.2.5 สิ่งที่เป็นข้อควรระวังในการสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนของหน่วยงานในพื้นที่ในการจัดทำกิจกรรมสร้างคุณค่าทรัพยากรชุมชนเพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู สู่การถ่ายทอดเรื่องราวของเยาวชนเล่าเรื่อง ต้องแสดงถึงผลลัพธ์ที่ต่อเนื่องและชัดเจน การมีส่วนร่วมให้ความสำคัญและอำนวยความสะดวกของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กลุ่มคนในชุมชนที่เป็นคนเก่ง และผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในรวมถึงควรมีการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือศึกษาพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ที่จะสร้างเยาวชนเล่าเรื่องในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งควรระมัดระวังเกี่ยวกับ เทคนิคและวิธีถ่ายทอดของคณระหว่างช่วงวัยของกลุ่มคนในชุมชนที่เป็นคนเก่ง คนนำ หรือคนสำคัญต้องปรับเทคนิคและกระบวนการถ่ายทอดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนซึ่งอาจจะมีมุมมองความคิดที่แตกต่างกัน และควรคำนึงถึงระยะเวลา และสถานที่พัฒนาเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย เพราะเยาวชนส่วนใหญ่ยังคงใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียน และมีข้อจำกัดในการเข้าสู่สถานที่จัดกิจกรรมทั้งระยะทาง การสัญจรในพื้นที่ ซึ่งหมายถึงความปลอดภัยของเยาวชนทั้งเวลาในการศึกษาและการเดินทางล้วนแต่เป็นข้อจำกัดในการสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยรวมถึงควรคำนึงถึงความชัดเจนของข้อมูลเรื่องราวชุมชนไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากการถ่ายทอดของผู้รู้หรือเอกสาร เพราะข้อมูลเหล่านี้หากเยาวชนได้รับรู้เรื่องราวที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงย่อมทำให้การถ่ายทอดเรื่องราวผิดไปจากข้อความจริงส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของแหล่งท่องเที่ยวและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

2.3 แนวทางการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

การซึมซับหลอมหลวมและปลูกจิตสำนึกเยาวชนให้เห็นคุณค่า ความหวงแหนมรดกทรัพยากรชุมชนในท้องถิ่นของเยาวชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยการกำหนดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนและสอดคล้องกับพื้นที่ และการได้รับแรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง รวมถึงได้รับการอำนวยความสะดวกของหน่วยงานสนับสนุนส่งเสริมเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการคิดและนำไปปฏิบัติของเยาวชนร่วมกันกับหน่วยงานในชุมชน และการให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานมัคคุเทศก์เพื่อนำมาประยุกต์หรือปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน อีกทั้งควรมีการกำหนดสถานที่หรือเวทีเล่าเรื่องชุมชนของดีชุมชน

โดยมีประชาชนชุมชนหรือมีพี่เลี้ยงที่พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวทำให้เยาวชนได้แสดงทักษะด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นทักษะการสื่อสารด้านภาษา เทคนิคการเล่าเรื่องและการถ่ายทอด นอกจากนี้เพิ่มศักยภาพของ เยาวชนโดยการทำงานเป็นทีม มีโครงการประสานงานและการสื่อสารเสริมอย่างสมบูรณ์ทำให้ร่วมกัน คิดแบ่งงานกันทำ และร่วมแก้ปัญหาในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงจำลองภาพหรือเหตุการณ์ สมมุติในการปฏิบัติหน้าที่ของหลังศึกษาและเรียนรู้ทรัพยากรชุมชน ได้แก่ การเขียนโครงการ แบบจำลองผ่านโปรแกรมสื่อออนไลน์ และการฝึกปฏิบัติหน้าที่จากชุมชนจากสถานที่ท่องเที่ยวจริง และถอดบทเรียน รวมถึงวิเคราะห์และปรับปรุงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพื่อการปรับแผนตาม สภาวะการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยการสรุป วิเคราะห์แบบมีส่วนร่วม

3. ประเมินการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย ในอำเภอบางพลี จังหวัด สมุทรปราการ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินเยาวชนหลังอบรมมัคคุเทศก์น้อยจากกิจกรรมล่องเรือเล่าเรื่องวิถีชุมชน เลียบคลองบางปลาเฉลิมพระเกียรติ ในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, $SD=0.860$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านเรียง จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อประสานงานและแก้ไขปัญหาในการนำเที่ยว มีผลประเมินอยู่ ในระดับมาก ($\bar{x}=3.69$, $SD=1.010$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อการแต่งกาย บุคลิกท่าทาง กริยามารยาทที่เหมาะสมในการนำเที่ยวมากที่สุด ($\bar{x}=4.20$, $SD=0.770$) ด้านทักษะหน้าที่และความ รับผิดชอบในการนำเที่ยว มีผลประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.58$, $SD=0.810$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็น รายข้อจัดทำเอกสารหรือโปรแกรมการนำเที่ยวที่มีรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการรับนักท่องเที่ยว ระหว่างการนำเที่ยวและสิ้นสุดการนำเที่ยวมากที่สุด ($\bar{x}=4.40$, $SD=1.183$) และด้านความรู้ในการ นำเที่ยว มีผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.11$, $SD=0.770$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ สามารถแลกเปลี่ยนทางภาษากับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นกันเอง พร้อมทั้งสามารถใช้ภาษากลางและ ภาษาถิ่นรวมทั้งภาษาอังกฤษและภาษาทางเลือก เช่น ภาษากัมพูชา พม่า เวียดนามในการนำเที่ยว มากที่สุด ($\bar{x}=4.00$, $SD=1.195$) ตามลำดับ

3.2 ผลการประเมินเยาวชนหลังทดสอบการเป็นมัคคุเทศก์น้อยจากฝึกปฏิบัติการนำเที่ยว ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวการเล่าเรื่องตลาดน้ำและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดหลวงพ่อดิ วัตบางพลีใหญ่ใน และวัดบางพลีใหญ่กลาง

ผลการประเมินจากการสังเคราะห์ข้อมูลสำคัญ พบว่า เยาวชนได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยวได้เป็นที่น่าสนใจ มีเอกสารแสดงถึงเส้นทาง การนำเที่ยวและแนะนำข้อปฏิบัติในการ เข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การนำเที่ยว มีการแบ่ง

หน้าที่ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว มีความใส่ใจ ดูแล มีความเต็มใจในการให้บริการ และสามารถใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งสามารถปรับตารางนำเที่ยวยืดหยุ่นตามความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามเยาวชนนำเที่ยวยังขาดประสบการณ์ในการติดต่อประสานงานและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้แก่ กำหนดนัดหมายจุดนัดพบและเวลาที่ไม่ชัดเจน เพื่อนัดหมายหรือให้คำแนะนำในขณะที่เยี่ยมชมจุดท่องเที่ยวต่างๆ และยังขาดการใช้ไหวพริบและเรียนรู้การแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วรวมถึงปรับตารางนำเที่ยวยืดหยุ่นตามความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

อภิปรายผล

1. อภิปราย ข้อมูลสภาพความพร้อมของเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

1.1 เยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.92 มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.15 โดยส่วนใหญ่มีสถานะกำลังศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.30 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ อตบ.ราชาเทวะ คิดเป็นร้อยละ 19.59 และการท่องเที่ยวในชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 33.00 การท่องเที่ยวในชุมชนที่ชื่นชอบเป็นการท่องเที่ยววิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 29.90 ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้าร่วมเป็นยุวมัคคุเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 64.94 การเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่ผ่านมาเข้าร่วมเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.17 และส่วนใหญ่ชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยผ่านช่องทางการลงมือทำจริงคิดเป็นร้อยละ 52.58 การมีทักษะที่ดีหรือสิ่งที่ตนเองทำได้ดีเป็นทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำ คิดเป็นร้อยละ 19.59 และส่วนใหญ่อุปสรรคต่อการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนคือการไม่มีความมั่นใจในตนเอง คิดเป็นร้อยละ 35.05 ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสิทธิ์ เกียรติวัฒนาและชรินทร์ ทองพันธ์ (2560) พบว่า การรับรู้ของเยาวชนไทยต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ19-25 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรีและเป็นนักเรียน/นักศึกษา โดยการท่องเที่ยวในชุมชนที่อาศัยอยู่ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และชื่นชอบการท่องเที่ยววิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีภาวะผู้นำ และอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมเพื่อชุมชน คือ การไม่มีความมั่นใจในตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณดี สำเภา และคณะ (2560) พบว่า พัฒนาทักษะการคิดของเยาวชน คือ การเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ มีการวางแผน แบ่งบทบาทภายในทีม และสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรมทำให้เยาวชนมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

1.2 อภิปราย ความพร้อมของเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

1.2.1 ด้านทักษะ หน้าที่และความรับผิดชอบในการนำเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง โดยขาดการนำเทคนิคและกระบวนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการนำเที่ยวและจัดนำนักท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรจนา จันทระประยูร และคณะ (2554) พบว่า ศักยภาพของมัคคุเทศก์ยังขาดทักษะด้านการพูด ด้านการสื่อความหมายและการเล่าเรื่องราวในการมีส่วนร่วมระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยวในระหว่างนำเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ สำเภา และคณะ (2560) พบว่า กระบวนการและแนวทางการพัฒนาทักษะการคิดของเยาวชนควรมี พี่เลี้ยงจัดกระบวนการร่วมกับเยาวชนและเรียนรู้กระบวนการอย่างลึกซึ้งหรือเยาวชนเป็นผู้จัดกระบวนการโดยมีพี่เลี้ยงคอยให้การหนุนเสริม สามารถเพิ่มทักษะและนำไปใช้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม

1.2.2 ด้านการติดต่อประสานงานและแก้ไขปัญหาในการนำเที่ยว เยาวชนมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านการแต่งกาย บุคลิกท่าทาง และกริยามารยาทในการนำเที่ยวและการสื่อความหมายหรือเล่าเรื่องแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิวาท แซ่ซั้ง (2560) พบว่า การดูแลนักท่องเที่ยวด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการติดต่อประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ที่กล่าวถึงบุคลิกของมัคคุเทศก์ที่มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะกับสถานที่แหล่งท่องเที่ยวสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวและสอดคล้องกับ งานวิจัยของอรจนา จันทระประยูร และคณะ (2554) พบว่า การเพิ่มความรู้ และทักษะในการพูด เทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างมีส่วนร่วมระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเรื่องความสามารถจัดระบบความคิด ประมวลผลความคิดสู่การพัฒนางานด้านมัคคุเทศก์อย่างเป็นระบบ และต้องสร้างความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้

1.2.3 ด้านความรู้ในการนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เยาวชนมีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การการรับรู้และเข้าใจในข้อปฏิบัติและมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยและการนำเที่ยว รวมถึงการมีทักษะและการใช้ทางภาษาอังกฤษและภาษาทางเลือกในการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการนำเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ สำเภา และคณะ (2560) พบว่าการเรียนรู้ของเยาวชนยังไม่ได้ถึงกระบวนการนำเที่ยวอย่างลึกซึ้งซึ่งจำต้องอาศัยพี่เลี้ยงหรือโค้ชคอยให้การหนุนเสริม ซึ่งการเรียนรู้ต้องชัดเจน มีการเปิดพื้นที่ให้ได้ลงมือทำ มีการวางแผน แบ่งบทบาทภายในทีม และสอดคล้องกับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรจนา จันทระประยูร และคณะ (2554) พบว่า ศักยภาพของมัคคุเทศก์ยังขาดความรู้เพียงพอในการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ การรับรู้และเข้าใจในข้อปฏิบัติและมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยและ การนำเที่ยวมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา พานิชยเวช และคณะ (2561)

พบว่า คนรุ่นใหม่ มีโอกาสในการเข้าอบรมเพื่อเรียนรู้การจัดการท่องเที่ยวและหลักการมัคคุเทศก์ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการนำนักท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

2. อภิปรายผล แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยแบบมีส่วนร่วม

2.1 แนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยของผู้บริหารปกครองท้องถิ่น ดังนี้

2.1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนให้เป็นนักร้องหรือมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

กำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อกิจกรรมการเล่าเรื่องของดีชุมชนในทุกกิจกรรมของหน่วยงานลงในการแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในแต่ละตำบล อำเภอ และจังหวัดสมุทรปราการ และจัดประชุมร่วมกันของกองงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนให้เป็นนักร้องหรือมัคคุเทศก์น้อยก่อนกำหนดกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน รวมถึงกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนและประเมินผลแผนกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนนักร้องและกำหนดตัวชี้วัดของกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนโดยตัวชี้วัดต้องเหมาะสมกับอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่และสามารถบ่งชี้ถึงผลสำเร็จหลังจากเสร็จสิ้นของกิจกรรม อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนนักร้องลงในแผนพัฒนาสี่ปีของหน่วยงานทำให้เกิดความต่อเนื่องและสร้างต้นแบบหรือนำร่องเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยโดยบูรณาการร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง และสถาบันการศึกษาและภาคีเครือข่ายทั้งภาคการท่องเที่ยวยของรัฐและเอกชน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้การเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยได้อย่างเห็นเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ กำหนดกิจกรรมถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อให้เยาวชนสามารถนำมาเป็นเรื่องราวสร้างเสน่ห์ของชุมชนไม่ว่าจะเป็น มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนชุมชน รวมถึงจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเยาวชนไปสู่การเล่าเรื่องชุมชนหรือเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยชัดเจนมากขึ้น เช่น การปฏิบัติการจำลอง ปฏิบัติการจริงในพื้นที่ เป็นต้นและประชาสัมพันธ์ก่อนและหลังกิจกรรมสนับสนุนเด็กและเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนเพื่อให้เกิดการรับรู้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการสร้างการรับรู้ให้กับเด็กนักเรียนและเยาวชนในแต่ละระดับในพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี พินาพันธุ์ศรี และคณะ (2561) พบว่า แนวคิดสร้างสรรค์จากเยาวชนเพื่อประสบการณ์การท่องเที่ยวสู่เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยคุณค่าในกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากของดีของเด่นในชุมชน ด้วยกระบวนการสืบค้น ร้อยเรียง ออกแบบ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปต่อยอดและสร้างสรรค์ โดยที่ชุมชนได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2564) (กรมการท่องเที่ยว, 2561) ในประเด็น

เกี่ยวกับสาระสำคัญของความร่วมมือของหลายองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดแนวนโยบายร่วมกันของ องค์กรในการส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมประเพณี โบราณ และศาสนสถานรวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรดังกล่าวจะร่วม เสริมสร้างกิจกรรม และโครงการสนับสนุนและพัฒนาเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของ ท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับจุฑาทิพย์ สุทธิเทพ (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิดยุวมัคคุเทศก์น้อยเกิดจาก ความร่วมมือของหลายองค์กรในการกำหนดกิจกรรมร่วมกันส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนสู่การเป็นยุว มัคคุเทศก์น้อย ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยาน แห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.1.2 ความพร้อมของเยาวชนในการศึกษาเรียนรู้เรื่องราวในชุมชน ได้แก่

การเสริมพลังความเชื่อมั่นและคุณค่าในตนเองให้กับเยาวชนผ่านกิจกรรมและสร้าง ทัศนคติหรือเจตคติที่ถูกต้องสอดคล้องกับช่วงวัยของเยาวชน รวมถึงปลูกฝังการรักชุมชนหรือบ้านเกิด ของเยาวชนผ่านเรื่องเล่าชุมชนหรือกิจกรรมพลังเยาวชนสืบสานวิถีชุมชน และการตระหนักรู้ถึงคุณค่า ของทรัพยากรชุมชนให้กับเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนผ่านการเล่าเรื่อง ของคนรุ่นเก่าในชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านโดยหน่วยงานจัดทำโครงการของดีชุมชน โครงการเป็นเจ้า บ้านที่ดี อีกทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับของดีในชุมชน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชุมชน วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนผ่านกระบวนการศึกษาเรียนรู้เสริมหรือเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษาในแต่ละ ระดับชั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะผ่าน กระบวนการอบรมโดยนำหลักสูตรมัคคุเทศก์มาและความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่ อย่างมีระบบหรือการปฏิบัติในพื้นที่

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเยาวชนของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560) โดยให้ หลักคิดที่เชื่อว่าเยาวชนย่อมเป็นพลังในการขับเคลื่อนสังคมหากเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการ เปลี่ยนแปลงสังคมโดยมีพลังที่สำคัญ ประกอบด้วย พลังแห่งความรู้ความสามารถทักษะ แรงจูงใจ และโอกาสรวมทั้งการต่อยอดการเรียนรู้ในทักษะที่หลากหลาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุวมัคคุเทศก์หรือมัคคุเทศก์น้อยของกรมการท่องเที่ยว (2561) ปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักและหวง แหวนทรัพยากรชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะท้องถิ่นที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าความสำคัญและงดงาม สามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไป เยือน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ สำภา และคณะ (2560) พบว่า กระบวนการและแนว ทางการพัฒนาทักษะการคิดของเยาวชนจากการอบรมเพื่อเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง โดยมีพี่เลี้ยงเป็นโค้ชคอย ให้การหนุนเสริม โดยหัวใจสำคัญ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เยาวชนได้ลงมือทำ มีการ วางแผน แบ่งบทบาทภายในทีมในการถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่ได้ชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของวิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ (2562) พบว่า การฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์นอกสถานที่และฝึกปฏิบัติ

ภาคสนาม โดยจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่และฝึกปฏิบัติในภาคสนาม มีมีคฤหะที่ต้นแบบที่มีความเชี่ยวชาญและทักษะเฉพาะด้านการปฏิบัติงานในการนำเที่ยวเป็นผู้แนะนำส่งผลให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวอย่างเป็นระบบ สามารถเล่าเรื่องราวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ

2.1.3 ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนของตนได้แก่

เยาวชนได้รับการซึมซับหรือปลูกฝังคุณค่าสิ่งแวดล้อมชุมชนจากการถ่ายทอดข้อมูลจากรุ่นสู่รุ่นไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในชุมชน และการมีนักเล่าเรื่องชุมชนตัวแบบ (Idol) ที่มีบทบาทพัฒนาชุมชนและได้รับการเชิดชูเด่นชัดและคนในชุมชนกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง รวมถึงการได้รับความชื่นชมและยอมรับจากคนในชุมชนจากการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของเยาวชนและการมีรายได้จากการเป็นนักเล่าเรื่องชุมชนและสามารถพัฒนาเข้าสู่อาชีพคฤหะที่ชุมชนอีกทั้งมีพื้นที่ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้เข้ามาสู่ชุมชนทำให้เยาวชนมองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้มากขึ้นรวมถึงการเปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น และมีระบบเทคโนโลยีในชุมชนท้องถิ่นที่อำนวยความสะดวกและสอดคล้องกับการติดต่อสื่อสารของเยาวชนสำหรับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เช่น ระบบสื่อสารอินเทอร์เน็ต Wi-Fi เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเยาวชนของลาวัลย์ นาคติกล (2561) ได้กล่าวถึงการยอมรับ การชื่นชมบุคคล การเอาแบบอย่าง หรือการเลียนแบบของเยาวชนผ่านพฤติกรรมที่สืบทอดมาซึ่งเกิดจากการรับรู้ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลทางด้านความคิดพฤติกรรมบุคคล และสถานที่ชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชนไปในทางที่ดีย่อมทำให้เยาวชนสามารถแสดงออกทางความคิดและมีศักยภาพการเลียนแบบในเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของตน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ สำเภา และคณะ (2560) พบว่า การเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ลงมือทำ ร่วมกันวางแผน แบ่งบทบาทภายในทีม และสรุปทบทวนหลังทำกิจกรรมทุกครั้ง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในทุกๆ กิจกรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา พานิชยเวช และคณะ (2561) พบว่า การสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อร่วมคิดร่วมพัฒนาของกลุ่มเยาวชนร่วมกับภาคีและมีการใช้เทคโนโลยี ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างดียิ่งในด้านต่างๆ ทั้งด้านการให้ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะด้านอื่นๆ สามารถร่วมกันต่อยอดการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวชุมชนได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2564) เกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นและจำนวนแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่สำหรับการอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว

2.1.4 แนวทางการสร้างเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

การจัดทำโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนลงในแผนพัฒนาของหน่วยงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การต่อยอดเป็นอาชีพมัคคุเทศก์และจัดสรรงบประมาณตามโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมเยาวชนเล่าเรื่องชุมชนลงในแผนพัฒนาในแผนพัฒนาของหน่วยงานเพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัตินำไปสู่การต่อยอดเป็นอาชีพมัคคุเทศก์ รวมทั้งกำหนดพื้นที่ชุมชนเป้าหมายที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและเป็นชุมชนที่มีเรื่องราวมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นต่อการพัฒนาเป็นท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเลือกเป็นพื้นที่นำร่องในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนผ่านการเล่าเรื่องชุมชนที่มีความสนใจในพื้นที่นั้นๆ และจัดค่ายเยาวชนเล่าเรื่องชุมชน โดยการสรรหาเยาวชนตามสมัครใจและความสนใจเพื่อเรียนรู้เรื่องราวที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและเรื่องราวที่มีอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้อบรมและพัฒนาศักยภาพเยาวชนโดยเยาวชนจะได้เรียนรู้ตั้งแต่ประวัติ ความเป็นมาของการผลิตผลิตภัณฑ์ การหาวัตถุดิบ เทคนิคการผลิตสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่าย และคัดเลือกเยาวชนที่ผ่านกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนด้านการเล่าเรื่องและการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้เยาวชนนำความรู้เรื่องการบันทึกภูมิปัญญามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์รวมถึงสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการด้วยความเต็มใจ และการเป็นเจ้าของที่ดี รวมถึงกำหนดให้มีการทดสอบเยาวชนที่สนใจหรือผ่านการอบรมเล่าเรื่องชุมชนได้เข้าสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ตามความรู้ความสามารถและหลักของการเป็นเยาวชนเล่าเรื่องหรือมัคคุเทศก์น้อย และประเมินผล การทดสอบโดยหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนโดยมุ่งเน้นการสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ได้รับการต้อนรับจากเยาวชนเล่าเรื่องเข้าสู่ชุมชนเพื่อนำข้อสังเกตมาพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาการอบรมให้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับสภาพภูมิรัฐแห่งชาติ (2558) ได้กล่าวถึงการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยระบุถึงหน่วยงานที่มีภารกิจสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพทั้งด้านการบริหารจัดการแบบองค์รวมจึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดทำโครงการและงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และมีการบูรณาการหน่วยงานในการกำหนดภารกิจด้านการส่งเสริมท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการกำหนดพื้นที่ร่วมกันเพื่อให้การรับรู้ในเอกลักษณ์ของชุมชนมีความชัดเจนและสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนผ่านการเล่าเรื่องของเยาวชนหรือมัคคุเทศก์น้อยในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรจนา จันทรประยูร และคณะ (2554) พบว่า การที่จะทำให้เยาวชนความเข้าใจบทบาทของการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้ มีทักษะด้านการนำเที่ยวจำต้องใช้วิธีการฝึกอบรมและการทดสอบเพื่อประเมินความรู้และทักษะในการถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชน

2.2 อภิปรายแนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยของผู้ที่มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจเล่าเรื่องชุมชนหรือมัคคุเทศก์น้อยได้แก่

การมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอันเกิดจากประกาศของหน่วยงานหรือการยอมรับเป็นชุมชนทางวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาชุมชนไม่ว่าจะเป็นอาหาร อาชีพ และวิถีชีวิตที่โดดเด่น ซึ่งเป็นรากเง้าของชุมชนช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับเยาวชนในพื้นที่ในการสืบทอดเรื่องราวในชุมชน รวมถึงควมมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ของชุมชนช่วยให้เยาวชนได้ศึกษาและเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนรวมถึงการเปิดพื้นที่สถานสาธารณะสำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มเยาวชนใช้ในการแลกเปลี่ยนเรื่องราวของชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการได้รับความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนและมีผู้รู้หรือปราชญ์ชุมชนให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านข้อมูลในชุมชนและวิธีหรือกระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวทำให้เยาวชนมีความเชื่อมั่น มั่นใจในตนเอง อีกทั้งควมมีการกำหนดช่องทางสื่อสารกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของดีในชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่เยาวชนสามารถเข้าถึงและสะดวกต่อการรับรู้ได้ง่าย อาทิ สื่อสารผ่านกลุ่มเครือข่ายเยาวชน เช่น ชมรมเยาวชน สภาเด็กและเยาวชน เป็นต้นหรือ สื่อสารผ่านกลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Line Group, Facebook Fanpage Instagram เป็นต้น และควมมีการรับรู้ถึงคุณค่าและรายได้ของบุคคลที่เป็นนักเล่าเรื่องชุมชนหรือมีอาชีพมัคคุเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญาพานิชยเวช และคณะ (2561) พบว่าเทคนิควิธีในการนำเสนอข้อมูลต่อนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ เป็นผลจากการพูดคุยทำความเข้าใจในการประชุมของกลุ่มต่างๆ อาทิ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้สูงอายุ และผู้นำชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่มีความรู้และทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยี สามารถนำมาต่อยอดการจัดการชุมชนได้เป็นอย่างดี และได้เรียนรู้การจัดการท่องเที่ยวชุมชน โดยมีบุคลากรสำคัญ อาทิ นักสื่อความหมายในชุมชนและปราชญ์ชุมชน ในการให้ความรู้และถ่ายทอดกระจายไปยังฐานการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเยาวชนสามารถศึกษาและเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชนของกรมการท่องเที่ยว (2561) กล่าวถึงด้วยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ได้มาตรฐานและคนในชุมชนมีทักษะ มีความรู้เรื่องราวของชุมชนของตนเองเป็นอย่างดีสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวมีผลโดยตรงต่อเพิ่มรายได้ของคนในชุมชนซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การสร้างควมสนใจให้กับเยาวชนที่จะทำการการศึกษาและการค้นหาของดีเอกลักษณ์ท้องถิ่นการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2564) โดยคณะกรรมการจัดทำและขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ (2560) ที่ได้กำหนดแนวทางการพัฒนามาตรฐานท่องเที่ยวและสร้างต้นแบบเชิงประจักษ์มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมีการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลมาใช้เพิ่ม

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยวส่งผลให้เยาวชนได้ใช้เป็นช่องทางเพื่อการค้นหาข้อมูล และติดต่อสื่อสารของดีในชุมชนได้มากขึ้น

2.2.2 การรับรู้เรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวของเยาวชน ได้แก่

การมีช่องทางที่สื่อสารของเรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้ง่ายและสะดวกต่อการรับรู้เรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวและการสร้างเนื้อหา (Content) ที่ตรงกับสิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ประสบความสำเร็จทำให้เยาวชนรับรู้ถึงคุณค่าทรัพยากรในชุมชน และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการออกแบบเรื่องเล่าชุมชนร่วมกับเยาวชนเล่าเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ (2562) พบว่า การศึกษานอกสถานที่ในสภาพจริง มีมัลคฤเทศก์ต้นแบบที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้แนะนำสร้างการรับรู้ให้กับเยาวชนและสามารถให้ข้อมูลที่ที่น่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวรวมทั้งเป็นการดึงดูดความสนใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณี พิมาพันธุ์ศรี และคณะ (2561) ที่พบว่า ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรของชุมชนนั้น และการเห็นคุณค่าในทรัพยากรชุมชนที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ และการเข้ามามีส่วนร่วมของคนภายนอกชุมชนเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่นำไปสู่การนำวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไปต่อยอดและสร้างสรรค์ และยังสอดคล้องกับสัญญา พานิชยเวช และคณะ (2561) ที่พบว่า การได้รับความร่วมมือจากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลความรู้ ประสบการณ์และเทคนิควิธีในการนำเสนอข้อมูลต่อนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการจัดโปรแกรมทัวร์ การทดลองทำทัวร์ และการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการศึกษาดูงาน และใช้ทักษะทางการใช้เทคโนโลยี สามารถนำมาต่อยอดท่องเที่ยวชุมชนได้เป็นอย่างดี

2.2.3 ความพร้อมของเยาวชนในการเป็นมัลคฤเทศก์น้อย ได้แก่

การได้รับแรงสนับสนุนส่งเสริมและให้ความสำคัญจากผู้ปกครองการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเยาวชน ผู้รู้ในชุมชน และมัลคฤเทศก์ที่มีประสบการณ์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะให้แก่เยาวชน และการได้รับการศึกษาเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวจากการอบรมหลักสูตรเยาวชนมัลคฤเทศก์น้อย รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และควรมีพี่เลี้ยงหรือ Coach ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการเล่าเรื่องและข้อปฏิบัติ และควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวผ่านการปฏิบัติในรายวิชาในสถาบันการศึกษาอย่างส่งผลให้เกิดการสนใจที่จะเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธาวิษ ถนอมจิตต์ (2559) ที่พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ในหัวข้อการสร้างควมสามัคคีในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยวิธีการบรรยาย อีกทั้งยังมีความต้องการที่จะศึกษาวิธีในการสร้างกระบวนการเสริมสร้างความรู้ และต้องการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ (2562) พบว่า การจัดอบรมตามหลักสูตรมัลคฤเทศก์ โดย การศึกษานอกสถานที่ และฝึกปฏิบัติภาคสนามในสภาพจริง และมีมัลคฤเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญและ

ทักษะเฉพาะด้านการเป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำ ทำให้การปฏิบัติการนำเที่ยวของเยาวชนและผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าตนเองได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพมัคคุเทศก์ ในสถานที่ต่างๆ ในบ้านเกิดของตนเอง

2.2.4 แนวทางการสร้างเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์น้อย ได้แก่

จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนนักร้องเรื่องชุมชนที่ชัดเจนและมีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนที่ครอบคลุมถึงการเข้าสู่การเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์ รวมถึงควรส่งเสริมและมีส่วนร่วมของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้กับเยาวชนเข้าไปศึกษาและเรียนรู้กระบวนการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ควรมีการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานเพื่อส่งเสริมเยาวชนนักร้องเรื่องอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจัดให้มีการเผยแพร่งานการนำเที่ยวของเยาวชนที่เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนมัคคุเทศก์ มีประสบการณ์ในการนำเสนองานและพัฒนาตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของยุวมัคคุเทศก์ของจุฬาทิพย์ สุทธิเทพ (2559) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างเยาวชนเป็นนักร้องเรื่องเกิดจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ร่วมเสริมสร้างกิจกรรมและโครงการสนับสนุนและพัฒนาเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่าค่าตอบแทนซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขสันต์ สำเภา และคณะ (2560) ที่พบว่ากระบวนการสร้างมีส่วนร่วมของเยาวชนในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยควรเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้ลงมือปฏิบัตินำเที่ยวหรือทำกิจกรรมท่องเที่ยวควบคู่กับการสร้างความเข้าใจของผู้ปกครอง ครู คนในชุมชน ภาครัฐหรือข่าย และหน่วยงาน ในการช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ให้เยาวชน ทำกิจกรรมนำเที่ยวในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

2.3 อภิปรายแนวทางการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

การชิมช้อปหลอมหลวมและปลูกจิตสำนึกเยาวชนให้เห็นคุณค่า ความหวงแหนมรดกทรัพยากรชุมชนในท้องถิ่นของเยาวชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยการกำหนดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนและสอดคล้องกับพื้นที่ และการได้รับแรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง รวมถึงได้รับการอำนวยความสะดวกของหน่วยงานสนับสนุนส่งเสริมเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการคิดและนำไปปฏิบัติของเยาวชนร่วมกันกับหน่วยงานในชุมชน และการให้ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานมัคคุเทศก์เพื่อนำมาประยุกต์หรือปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน อีกทั้งควรมีการกำหนดสถานที่หรือเวทีเล่าเรื่องชุมชนของดีชุมชน โดยมีปราชญ์ชุมชนหรือมีพี่เลี้ยงที่พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวทำให้เยาวชนได้แสดงทักษะด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะ

จะเป็นทักษะการสื่อสารด้านภาษา เทคนิคการเล่าเรื่องและการถ่ายทอด นอกจากนี้เพิ่มศักยภาพของเยาวชนโดยการทำงานเป็นทีม มีโครงการประสานงานและการสื่อสารเสริมอย่างสมบูรณ์ทำให้ร่วมกันคิดแบ่งงานกันทำ และร่วมแก้ปัญหาในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงจำลองภาพหรือเหตุการณ์สมมุติในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อหลังศึกษาและเรียนรู้ทรัพยากรชุมชน ได้แก่ การเขียนโครงการแบบจำลองผ่านโปรแกรมสื่อออนไลน์ และการฝึกปฏิบัติหน้าที่จากชุมชนจากสถานที่ท่องเที่ยวจริงและถอดบทเรียน รวมถึงวิเคราะห์และปรับปรุงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพื่อการปรับแผนตามสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยการสรุป วิเคราะห์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฑาทิพย์ สุทธิเทพ (2559) ได้กล่าวถึงยุวมัคคุเทศก์หรือมัคคุเทศก์น้อยว่า เป็นการร่วมมือของหลายองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีคุณค่าผ่านการเล่าเรื่องชุมชนโดยเยาวชนด้วยการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรักและหวงแหนทรัพยากรชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งองค์กรดังกล่าวร่วมเสริมสร้างกิจกรรมและโครงการสนับสนุนและพัฒนาเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ปลูกฝังให้เยาวชนที่มีจิตอาสาพาท่องเที่ยวและตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรท้องถิ่นของตน และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวของสภาปฏิรูปด้านการท่องเที่ยว (2558) ที่กล่าวถึงการกำกับดูแลมาตรฐานต่างๆ ที่ต้องมีการกำกับดูแลการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก มาตรฐานความปลอดภัย กลไกในการแก้ปัญหากรณีที่เกิดปัญหากับนักท่องเที่ยว และมาตรฐานการให้บริการทางการท่องเที่ยวประเภทต่างๆ และส่งเสริมการดำเนินงานของผู้ประกอบการทั้งภาคเอกชนและชุมชน โดยเฉพาะการสนับสนุนการสร้างหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ (2562) ที่พบว่า การฝึกอบรมมัคคุเทศก์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่และฝึกปฏิบัติในภาคสนาม มีการฝึกฝนทักษะและลงมือปฏิบัติการนำเที่ยวในสภาพจริง และเรียนรู้จากสถานที่ต่างๆ ในบ้านเกิดของตนเองอันจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือสามารถให้ข้อมูลกับผู้คนทั่วไปได้

3. อภิปรายผลประเมินการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อย ในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

3.1 การประเมินเยาวชนหลังอบรมมัคคุเทศก์น้อยจากกิจกรรมล่องเรือเล่าเรื่องวิถีชุมชน เลียบคลองบางปลาเจลิมพระเกียรติ ในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านมีความเข้าใจของดีในชุมชน เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความโดดเด่นได้เป็นอย่างดีและสามารถเล่าเรื่องหรือถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้สนใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธาวีช ถนอมจิตต์ (2559) ที่พบว่า การประเมินความรู้ด้านการ

ท่องเที่ยวของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของอรจนา จันทรประยูร และคณะ (2554) การพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ ท้องถิ่น พบว่า การเพิ่มความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของการ แต่งกาย บุคลิกท่าทาง กริยามารยาทที่เหมาะสมในการนำเที่ยวและทักษะ หน้าที่และ ความรับผิดชอบ ในการนำเที่ยวที่มีผลประเมินอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิภาห์ แซ่ซัน (2560) ที่พบว่า ด้านทักษะของมัคคุเทศก์ชาวไทยและความรู้วิชาชีพออยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ แนวคิดมัคคุเทศก์น้อยของจุฑาทิพย์ สุทธิเทพ (2559) ในประเด็นคุณสมบัติที่ดีของการเป็นมัคคุเทศก์ น้อยมีการแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะสมกับสถานที่

3.2 การประเมินจากการสังเคราะห์ข้อมูลสำคัญ พบว่า เยาวชนได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ สถานที่ท่องเที่ยวได้เป็นที่น่าสนใจ มีเอกสารแสดงถึงเส้นทางการนำเที่ยวและแนะนำข้อปฏิบัติในการ เข้าเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การนำเที่ยว มีการแบ่ง หน้าที่ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว มีความใส่ใจ ดูแล มีความเต็มใจในการให้บริการ และสามารถใช้ ไหวพริบในการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งสามารถปรับตารางนำเที่ยวยืดหยุ่นตามความต้องการ ของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามเยาวชนนำเที่ยวยังขาดประสบการณ์ในการติดต่อ ประสานงานและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ได้แก่ กำหนดนัดหมายจุดนัดพบและเวลาที่ไม่ชัดเจน เพื่อบ นัดหมายหรือให้คำแนะนำในขณะที่เยี่ยมชมจุดท่องเที่ยวต่างๆ และยังขาดการใช้ไหวพริบและเรียนรู้ การแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วรวมถึงปรับตารางนำเที่ยวยืดหยุ่นตามความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรจนา จันทรประยูร และคณะ (2554) พบว่า ผลการ ประเมินผู้เข้าร่วมโครงการหลังจากได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการเป็นมัคคุเทศก์ พบว่า ส่วนใหญ่ ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ โดยสามารถใช้ทักษะในการสื่อสาร เช่น การพูด การอ่าน การเขียน และ การทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับเป็นอย่างดี และประเด็นการอบรมนั้นเป็นประโยชน์สามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการนำเที่ยวอย่างแท้จริง แต่สำหรับด้านการพัฒนาเข้าสู่การเป็น มัคคุเทศก์น้อย เยาวชนควรการปรับพฤติกรรมในการนำเที่ยวให้เป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. ผลการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของเยาวชนในการพัฒนาตนเองสู่การเป็น เยาวชนมัคคุเทศก์น้อย
2. เป็นข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานในพื้นที่ อาทิ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานที่สนับสนุนการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษา ได้นำเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเยาวชน มัคคุเทศก์น้อยในพื้นที่

3. การจัดทำเป็นคู่มือแนวทางการสร้างเยาวชนสู่การเป็นมัคคุเทศก์น้อยเพื่อให้เยาวชน
หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการท่องเที่ยวได้นำไปใช้ประโยชน์ทางด้านศึกษาและเรียนรู้เพื่อการ
ท่องเที่ยวชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำเยาวชนที่ผ่านการฝึกปฏิบัติมาเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่าเรื่อง
ชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้เยาวชนได้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับกิจกรรมในการ
สร้างเยาวชนมัคคุเทศก์น้อย
3. ควรมีการศึกษาเชิงลึกกับพื้นที่อื่นๆ โดยใช้ผลการศึกษากการสร้างเยาวชนสู่การเป็น
มัคคุเทศก์เดิมเปรียบเทียบกับผลของในแต่ละพื้นที่ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
4. ควรมีการศึกษาวิจัย ติดตามผลของการฝึกปฏิบัติการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์น้อยอย่าง
ต่อเนื่อง เพื่อให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นการติดตามและพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผล
สำหรับปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ